

  <p data-bbox="325 248 667 277">UNIVERSITAT DE BARCELONA</p>	<p data-bbox="820 271 1353 344" style="text-align: center;">Pla docent de l'assignatura <i>Pendent de revisió lingüística</i></p>

Dades generals de l'assignatura

Nom de l'assignatura: Psicologia de l'Educació

Codi de l'assignatura: 244020

Curs acadèmic: 2009-2010

Coordinació: FCO. JAVIER ONRUBIA GOÑI

Departament: Dept. Psicologia Evolutiva i de l'Educació

Crèdits: 9

Recomanacions

Per seguir amb aprofitament l'assignatura és convenient haver cursat “Bases i inicis del desenvolupament”, “Desenvolupament en la segona i tercera infància”, “Aprentatge i motivació”, i “Adolescència, maduresa i senectut”.

Competències que es desenvolupen en l'assignatura

Competències genèriques i transversals

- Raonar de manera analítica i crítica en relació amb continguts i situacions pròpies de la Psicologia de l'educació.
- Organitzar i planificar les pròpies actuacions de manera eficaç i eficient per a l'assoliment de propòsits acadèmics.
- Interactuar adequadament i productiva en situacions de treball acadèmic en petit grup, mostrant un perfil personal adient a la

col·laboració amb d'altres.

Competències específiques

- Identificar i analitzar demandes i necessitats d'intervenció psicoeducativa.
- Establir objectius realistes d'intervenció.
- Obtenir i organitzar informació rellevant en relació amb problemes, demandes i necessitats en l'àmbit psicoeducatiu mitjançant l'observació de les pràctiques educatives.
- Analitzar i interpretar críticament dades i situacions en el marc del coneixement psicoeducatiu establert.
- Respondre i actuar amb flexibilitat, respecte i discreció en contextos d'assessorament psicoeducatiu.

Objectius d'aprenentatge de l'assignatura
--

Referits a coneixements

- Adquirir una visió de la Psicologia de l'Educació com a disciplina de caràcter aplicat que elabora models explicatius del seu objecte d'estudi, genera procediments d'intervenció sobre aquest objecte d'estudi i contribueix a fonamentar unes pràctiques professionals.

- Conèixer els trets fonamentals de l'organització social de l'educació i les característiques més rellevants de les pràctiques educatives escolars en contraposició a les característiques d'altres pràctiques educatives.
- Assolir el coneixement d'un marc conceptual de referència integrador de caire constructivista capaç d'oferir una aproximació a l'anàlisi dels processos educatius en general, i dels processos escolars d'ensenyament i aprenentatge en particular, dels principals factors que hi intervenen i de les relacions que s'hi estableixen entre ells.
- Adquirir un coneixement aprofundit d'alguns processos intrapsicològics i interpsicològics que tenen una especial rellevància en l'aprenentatge escolar, tot situant aquest coneixement en un marc conceptual de referència integrador de caire constructivista.

Referits a habilitats, destreses

- Aplicar el coneixement psicoeducatiu per analitzar i comprendre processos escolars concrets d'ensenyament i aprenentatge.
- Adquirir i utilitzar procediments i estratègies de treball per abordar amb garanties d'èxit la recerca d'informacions rellevants per a l'anàlisi dels processos escolars d'ensenyament i aprenentatge, així com per valorar críticament aquestes informacions i obtenir les conclusions oportunes.
- Adquirir i practicar estratègies de treball col.laboratiu en petit grup.
- Adquirir i practicar estratègies d'autoregulació del propi aprenentatge, individualment i en grup.

Referits a actituds, valors i normes

- Adquirir i practicar actituds de col·laboració, respecte, rigor intel·lectual i discreció, que són necessàries per a l'anàlisi de les pràctiques educatives des de la perspectiva de la psicologia de l'educació i de la instrucció.
- Adquirir i practicar actituds de compromís personal, co-responsabilització, interès pel punt de vista de l'altre, ajuda mútua i resolució positiva de conflictes, que són necessàries per a la resolució col.laborativa de tasques acadèmiques i professionals en l'àmbit psicoeducatiu.
- Desenvolupar un enfocament en profunditat del propi procés d'aprenentatge en l'assignatura, i de les tasques individuals i grupals que en formen part.

Blocs temàtics de l'assignatura

1. Psicologia de l'educació i pràctiques educatives: la concepció constructivista de l'ensenyament i l'aprenentatge escolar.

*

Aquest bloc temàtic pretén que els estudiants arribin a:

- *Adquirir una visió de la Psicologia de l'Educació com a disciplina de caràcter aplicat que elabora models explicatius del seu objecte d'estudi, genera procediments d'intervenció sobre aquest objecte d'estudi i contribueix a fonamentar unes pràctiques professionals.*
- *Conèixer els trets fonamentals de l'organització social de l'educació i les característiques més rellevants de les pràctiques educatives escolars en contraposició a les característiques d'altres pràctiques educatives.*
- *Assolir el coneixement inicial d'un marc conceptual de referència integrador de caire constructivista capaç d'oferir una aproximació a l'anàlisi dels processos educatius en general, i dels processos escolars d'ensenyament i aprenentatge en particular, dels principals factors que hi intervenen i de les relacions que s'hi estableixen entre ells.*

1.1. Tema 1. Psicologia, educació i psicologia de l'educació

1.2. Tema 2. La psicologia de l'educació i l'estudi de les pràctiques educatives escolars.

1.3. Tema 3. Vers una aproximació multidisciplinària de l'estudi de les pràctiques educatives escolars: la concepció constructivista de l'ensenyament i de l'aprenentatge.

2. Interacció, activitat i discurs en l'aprenentatge escolar.

*

Aquest bloc temàtic pretén que els estudiants arribin a:

- *Aprofundir el coneixement d'un marc conceptual de referència integrador de caire constructivista capaç d'oferir una aproximació a l'anàlisi dels processos educatius en general, i dels processos escolars d'ensenyament i aprenentatge en particular, dels principals factors que hi intervenen i de les relacions que s'hi estableixen entre ells.*
- *Adquirir un coneixement aprofundit d'alguns processos interpsicològics que tenen una especial rellevància en l'aprenentatge escolar, tot situant aquest coneixement en un marc conceptual de referència integrador de caire constructivista.*

2.1. Tema 4. Interacció educativa i aprenentatge escolar: la interacció

entre alumnes.

2.2. Tema 5. Interacció educativa i aprenentatge escolar: la interacció professor/alumnes.

3. La construcció de significats i l'atribució de sentit en l'aprenentatge escolar: factors i processos cognitius i emocionals implicats en l'aprenentatge escolar.

*

Aquest bloc temàtic pretén que els estudiants arribin a:

- *Aprofundir el coneixement d'un marc conceptual de referència integrador de caire constructivista capaç d'oferir una aproximació a l'anàlisi dels processos educatius en general, i dels processos escolars d'ensenyament i aprenentatge en particular, dels principals factors que hi intervenen i de les relacions que s'hi estableixen entre ells.*
- *Adquirir un coneixement aprofundit d'alguns processos intrapsicològics que tenen una especial rellevància en l'aprenentatge escolar, tot situant aquest coneixement en un marc conceptual de referència integrador de caire constructivista.*

3.1. Tema 6. Intel·ligència, intel·ligències, capacitat d'aprenentatge i rendiment escolar.

3.2. Tema 7. Coneixements, habilitats, estratègies i processos metacognitius en l'aprenentatge escolar.

3.3. Tema 8. Motivació, motius i estratègies motivacionals en l'aprenentatge escolar.

3.4. Tema 9. Representacions, atribucions i expectatives en l'aprenentatge escolar.

Metodologia i organització general de l'assignatura

La docència de l'assignatura inclou sessions teòriques i sessions de pràctiques.

La docència corresponent a les sessions teòriques s'organitzarà al voltant de la presentació dels diferents temes per part del professor o professora encarregat/ada de l'assignatura, d'acord amb les següents fases i activitats: (i) Prèviament a la presentació i explicació del tema, s'assenyalarà un text de lectura obligatòria relacionat amb els continguts que s'ha previst treballar. (ii) Presentació i explicació del tema per part del professor o professora. Aquesta explicació prestarà una atenció preferent als punts del tema que no estiguin suficientment desenvolupats en la lectura obligatòria i/o que presentin una major dificultat de comprensió. (iii) Lectura i elaboració individual o grupal del text proposat com a lectura obligatòria. Els/les alumnes hauran de fer aquest treball de lectura i elaboració abans d'acabar la presentació del tema a la classe. (iv) Elaboració i presentació de diferents activitats i productes individuals o grupals vinculats a la presentació i explicació del tema per part del professor o a lectura i elaboració dels textos (v) Discussió i aclariment dels dubtes sobre els continguts del tema que hagin pogut quedar després de - o sorgir com a conseqüència de- la lectura i elaboració del text i l'exposició del professor/a.

Les sessions de pràctiques de l'assignatura tenen com a finalitat aprofundir en els coneixements psicoeducatius i en la seva utilització com a marc d'anàlisi i interpretació de la realitat educativa. Els alumnes, organitzats en grups de 4-6 i utilitzant els conceptes apresos a l'assignatura, resoldran diferents problemes relacionats amb els processos d'ensenyament i aprenentatge, l'àmbit professional de la Psicologia de l'Educació, i les funcions i tasques dels psicòlegs escolars.

Avaluació acreditativa dels aprenentatges de l'assignatura

L'assignatura té un sistema d'avaluació continuada.

Per a aquesta avaluació continuada s'utilitzaran els següents instruments d'avaluació:

1. La participació activa i continuada de l'estudiant en el conjunt de les sessions presencials de l'assignatura, tant teòriques com pràctiques. Aquesta participació es concretarà en l'elaboració i presentació, en els terminis fixats pel professor, de diferents activitats i productes vinculats al procés de treball i aprenentatge de l'assignatura (per exemple, resposta escrita a preguntes, reflexions per escrit sobre el propi procés d'aprenentatge, resums de lectures, assaigs breus, debats en l'espai virtual de l'assignatura, presentacions orals...). L'elaboració i presentació d'aquestes activitats i productes pot plantejar-se com a part del treball en una determinada sessió presencial, o com a treball a realitzar entre dues sessions presencials de l'assignatura. El professor presentarà a l'inici de l'assignatura una previsió general de les característiques i temporalització d'aquestes activitats i productes. Aquest seguit d'activitats i productes rebran, globalment i per al conjunt de l'assignatura, una puntuació entre 0 i 3 punts.
2. Elaboració de dues breus síntesis dels continguts treballats a les classes teòriques i pràctiques corresponents als blocs en què s'organitza el temari (síntesi 1: bloc 1 —temes 1, 2 i 3—; síntesi 2: blocs 2 i 3 —temes 4 i 5 i temes 6, 7 i 8—, d'acord amb els formats i criteris que s'estableixin. La primera síntesis es realitzarà en grup, mentre que la segona s'elaborarà de manera individual, .

Cadascuna de les dues síntesis es lliurarà al professor/a en un termini màxim de quinze dies a partir del moment en què es tanqui en les sessions de classe presencial el bloc corresponent. La primera síntesi rebrà una puntuació entre 0 i 2 punts; i la segona, entre 0 i 3 punts.

3. Elaboració d'un informe final sobre les sessions pràctiques de l'assignatura, d'acord amb els formats i criteris que s'estableixin. L'informe s'elaborarà en grup, i es lliurarà al professor/a en un termini màxim de quinze dies a partir del moment en què es tanquin presencialment les sessions de pràctiques. L'informe rebrà una puntuació entre 0 i 2 punts.

La qualificació final de l'assignatura s'establirà en una escala de 0 a 10 punts. La qualificació de l'estudiant en aquesta escala s'obtindrà a partir del resultat de la suma de les puntuacions obtingudes en els tres apartats anteriors, sempre i quan: (i) la puntuació global de les dues síntesis dels continguts treballats a les classes teòriques i pràctiques sigui igual o superior a 2,5 punts, (ii) la puntuació global de l'informe de pràctiques sigui igual o superior a 1 punt; (iii) l'estudiant hagi assistit i participat activament en les sessions pràctiques de l'assignatura, i hagi mostrat implicació i responsabilitat individual en el treball en el petit grup del qual formi part. Cas que alguna d'aquestes condicions no es compleixi, la qualificació final de l'estudiant en l'assignatura serà de "SUSPENS", amb independència de totes les altres puntuacions obtingudes. Per superar l'assignatura l'estudiant haurà d'obtenir, en el marc de les condicions indicades, una suma mínima de 5 punts.

Totes les puntuacions obtingudes per l'estudiant en el marc de l'avaluació continuada tenen validesa únicament per a la convocatòria corresponent, sense possibilitat de mantenir-les en posteriors convocatòries de l'assignatura.

Avaluació única

L'estudiant que vulgui acollir-se a l'avaluació única haurà de manifestar aquesta decisió per escrit al seu professor dintre del termini de vint dies naturals, comptables des de l'inici del període lectiu del semestre, com estableix la normativa complementària d'avaluació i qualificació dels aprenentatges de la Facultat de Psicologia.

L'avaluació única consistirà en un examen escrit, que es durà a terme en la data i hora fixades pel Consell d'Estudis de l'ensenyament per a l'avaluació única de l'assignatura. El contingut de l'examen és el conjunt de continguts, teòrics i pràctics, de l'assignatura, d'acord amb el present pla docent. L'examen constarà de dues parts. En la primera es proposarà un conjunt de preguntes curtes amb espai limitat de mig foli per a cada resposta: l'estudiant haurà d'elegir 7 preguntes per respondre-les, d'entre 9 proposades). La resposta a cada pregunta d'aquesta part de l'examen es puntuarà entre 0 i 1 punt. La segona part de l'examen constarà d'una pregunta d'aplicació (supòsit, cas pràctic, situació-problema) en què l'estudiant haurà de demostrar la seva capacitat d'utilitzar de manera funcional els continguts de l'assignatura. La resposta a aquesta pregunta es puntuarà entre 0 i 3 punts.

En aquesta modalitat d'avaluació, la qualificació final de l'assignatura s'establirà igualment

en una escala de 0 a 10 punts. La qualificació de l'estudiant en aquesta escala s'obindrà a partir del resultat de la suma de les puntuacions obtingudes en les diferents preguntes de l'examen, sempre i quan la puntuació de la primera part sigui igual o superior a 3,5 punts i la puntuació de la segona part sigui igual o superior a 1,5 punts. Cas que aquesta condició no es compleixi, la qualificació final de l'estudiant en l'assignatura serà de "SUSPENS", amb independència de totes les altres puntuacions obtingudes en l'examen. Per superar l'assignatura l'estudiant haurà d'obtenir, en el marc de les condicions indicades, una suma mínima de 5 punts.

Fonts d'informació bàsiques de l'assignatura

Libre

Coll, C.; Palacios, J.; Marchesi, A. (Comp.) (2001). *Desarrollo psicológico y Educación. Vol. II Psicología de la Educación Escolar*. Madrid: Alianza.

Alonso Tapia, J. (1997). *Motivar para el aprendizaje. Teoría y estrategias*. Barcelona: Edebé.

Ausubel, D.P. (2002). *Adquisición y retención del conocimiento. Una perspectiva cognitiva*. Barcelona: Paidós.

Badia, A.; Mauri, T., Monereo, C. (2004). *La práctica psicopedagógica en educación formal*. Barcelona: Ediuoc.

Biddle, B. J.; Good, Th. L; Goodon, I. F. (ed.). *La enseñanza y los profesores*. Vol. I, La profesión de enseñar. Vol. II, La enseñanza y sus contextos. Vol. III, La reforma de la enseñanza en un mundo en transformación. Barcelona: Paidós.

Bruner, J. (1997). *La educación, puerta de la cultura*. Madrid: Aprendizaje/Visor.

Claxton, G. (2001). *Aprender. El reto del aprendizaje continuo*. Barcelona: Paidós.

Coll, C.; Martín, E.; Mauri, T.; Miras, M.; Onrubia, J.; Solé, I.; Zabala A. (1993). *El constructivismo en el aula*. Barcelona: Graó.

Daniels, H. (2003). *Vygotsky y la pedagogía*. Barcelona: Paidós.

Gardner, H. (1995). *Inteligencias múltiples. La teoría en la práctica*. Barcelona: Paidós.

Garma, A. M^a; Elexpuru, I. (1999). *El autoconcepto en el aula. Recursos para el profesorado*. Barcelona: Edebé.

Mayer, R.E. (2002). *Psicología educativa. Áreas de conocimiento*. Pearson/Prentice Hall.

Mayer, R. E. (2004). *Psicología de la Educación. Enseñar para un aprendizaje significativo*. Madrid: Pearson/Prentice Hall.

Mercer, N. (1997). *Palabras y mentes. Cómo usamos el lenguaje para pensar juntos*. Barcelona: Paidós.

Monereo, C.; Castelló, M. (1997). *Las estrategias de aprendizaje. Cómo incorporarlas a la práctica educativa*. Barcelona: Edebé.

Monereo, C.; Solé, I. (1996). *El asesoramiento psicopedagógico: una perspectiva profesional y constructivista*. Madrid: Alianza.

Novak, J. D. (1998). *Conocimiento y aprendizaje: Los mapas conceptuales como herramientas facilitadoras para escuelas y empresas*. Madrid: Alianza.

Pozo, J. I. (1996). *Aprendices y maestros*. Madrid: Alianza.

Pozo, J. I.; Postigo, Y. (2000). *Los procedimientos como contenidos escolares*. Barcelona: Edebé.

Reigeluth, C. M. (Ed.) (2000). *Diseño de la instrucción. Teorías y modelos*. Madrid: Santillana.

Rogoff, B. (1993). *Aprendices del pensamiento. El desarrollo cognitivo en el contexto social*. Barcelona: Paidós.

Tharp, R. G.; Estrada, P.; Stoll Danton, S.; Yamauchi, L. A. (2003). *Transformar la enseñanza. Excelencia, equidad, inclusión y armonía en las aulas y las escuelas*. Barcelona: Paidós.

Revista

HUMAN DEVELOPMENT

BRITISH JOURNAL OF EDUCATIONAL PSYCHOLOGY

EDUCATIONAL PSYCHOLOGIST

LEARNING AND INSTRUCTION

ANNUAL REVIEW OF PSYCHOLOGY

ANUARIO DE PSICOLOGÍA

AULA DE INNOVACIÓN EDUCATIVA

CULTURA Y EDUCACIÓN

EDUCATIONAL RESEARCHER

INFANCIA Y APRENDIZAJE

INVESTIGACIÓN EN LA ESCUELA

LEARNING ENVIRONMENTS RESEARCH. AN INTERNATIONAL JOURNAL

MIND, CULTURE, AND ACTIVITY: AN INTERNATIONAL JOURNAL

REVIEW OF EDUCATIONAL RESEARCH (RER)

REVISTA DE EDUCACIÓN

REVIEW OF RESEARCH IN EDUCATION (R.R.E.)

TECNOLOGÍA Y COMUNICACIÓN EDUCATIVAS